

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd, m. m., dels ock, en i ämnet väckt motion.

Genom en den 24 mars 1938 dagtecknad proposition, nr 265, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) **Lag**

angående ändring i vissa delar av lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd.

Härigenom förordnas, *dels* att i lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd skall införas en ny paragraf, betecknad såsom 6 a §, av den lydelse nedan sägs, *dels ock* att 10, 23, 28, 30—35, 37, 38, 41—45, 47 och 52 §§ samma lag¹⁾ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

6 a §.

Tillverkare och försäljare av maskiner eller redskap skola tillse, att dessa vid leverans äro försedda med nödiga skyddsanordningar och även i övrigt erbjuda betryggande säkerhet mot olycksfall.

10 §.

Till bergverks-, — — — eller ärenden.

Minderårig må icke användas till industriellt arbete och icke heller till annat med förbudet i första stycket avsett arbete, vilket bedrivs i sådan omfattning, att å arbetsstället i regel användas minst tio arbetare, utan så är att den minderåriges intygsbok, utöver vad i 9 § föreskrives, innehåller läkarintyg, utvisande att den minderårige icke företer sjuklighet, svaghet eller bristande kroppsutveckling eller, där så skulle vara förhållandet, att den minderårige icke kan anses komma att lida men av den sysselsättning, varom fråga är. Sådant läkarintyg må, utom då fråga är om minderårigs användande

¹⁾ Senaste lydelse av 10, 32, 33 och 35 §§ se SFS 1937: 269 samt av 23, 28, 30, 31, 34, 37, 38, 41—45 och 52 §§ se SFS 1931: 288.

till skogsavverknings-, kolnings- eller flottningsarbete, vid intygsbokens avlämnande till arbetsgivaren ej vara äldre än ett år och kan utgöras av anteckning, som vid besiktning enligt 35 § införts i boken av besiktningsläkaren.

23 §.

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag och med stöd av densamma meddelade föreskrifter utövas, under överinseende och ledning av yrkesinspektionens chefsmyndighet, av yrkesinspektionens befattningshavare samt kommunala tillsynsorgan. Nämnade befattningshavare utgöras av yrkesinspektörer för tillsynstjänsten i allmänhet, minst en yrkesinspektris för tillsyn företrädesvis å arbete, vartill kvinnor användas, samt bergmästare för tillsyn företrädesvis å bergverksarbete och därmed sammanhängande arbete ävensom dem underordnad personal. Konungen må därjämte förordna, att tillsynen å visst slag av verksamhet skall, med fritagande helt eller delvis av övriga tillsynsorgan, utövas av specialinspektör.

Beträffande yrkesinspektris — — — motsvarande tillämpning.

Närmare bestämmelser rörande tillsynens organisation och fördelning på olika tillsynsorgan meddelas av Konungen.

28 §.

Yrkesinspektör eller honom underordnad befattningshavare, som har att utöva tillsyn å efterlevnaden av denna lag, må ej för egen eller annans räkning driva eller hava del eller anställning i företag, som är underkastat hans tillsyn, eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning och ej heller eljest på något av nyss angivna sätt taga befattning med företag, vari arbete, som med förbudet i 10 § första stycket avses, bedrivs i sådan omfattning, att å arbetsstället i regel användas minst tio arbetare.

Vad i första stycket stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om yrkesinspektris och henne underordnad befattningshavare, som har att utöva tillsyn å efterlevnaden av denna lag.

Från de — — — för tjänsten.

30 §.

Vid arbetsställe, varest arbete, som med förbudet i 10 § första stycket avses, på stadigvarande sätt bedrivs i sådan omfattning, att å arbetsstället i regel användas minst tio arbetare, eller beträffande vilket yrkesinspektionens chefsmyndighet finner skäl så föreskriva, skall finnas en för ändamålet lämplig bok, i vilken vederbörande inspektionsförrättare vid besök å arbetsstället har att anteckna de anvisningar och råd, vartill förhållandena å arbetsstället kunnat giva anledning och vilka han anser böra avfattas skriftligen, eller ock sin avsikt att framdeles meddela sådana. Alla tjänstemeddelanden, som röra tillämpningen i avseende å arbetsstället av denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter och som icke blivit införda i berörda anteckningsbok, skola biläggas densamma.

Sysselsättes minderårig å arbetsställe, varest industriellt arbete stadigvarande bedrivs, skall vad i första stycket stadgas äga motsvarande tillämp-

ning, ändå att arbetet icke bedrivs i sådan omfattning, att å arbetsstället i regel användas minst tio arbetare.

Anteckningsbok och — — — och meddelanden.

31 §.

Å arbetsställe, varest på stadigvarande sätt bedrivs arbete, som med förbudet i 10 § första stycket avses, bör bland arbetarna utses ett eller flera skyddsombud att företräda arbetarna i frågor rörande arbetets säkerhet eller sundhet. Skyddsombud må ock å annat arbetsställe kunna av arbetarna utses. Val av skyddsombud förrättas av arbetarna eller, på framställning av dem, av facklig organisation, genom vilken de närmast kunna anses företrädda. Om dylikt val skall underrättelse lämnas arbetsgivaren samt vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare.

Skyddsombuden, som hava att göra sig noga underrättade om de beräffande arbetets säkerhet och sundhet å arbetsstället rådande förhållanden, böra verka för främjande av ökad säkerhet och sundhet samt jämväl söka vinna arbetarnas medverkan därtill. När skyddsombuden genom klagomål eller eljest erhålla kännedom om missförhållande, böra de söka få detsamma avhjälp genom hänvändelse till arbetsgivaren eller arbetsledare eller, där rättelse på sådant sätt ej vinnes, till vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare.

Skyddsombuden må icke hindras att fullgöra sina uppgifter.

Arbetsgivaren så ock arbetsledare bör i frågor rörande arbetets säkerhet eller sundhet söka samråd med skyddsombuden. Har arbetsgivaren eller arbetsledare från skyddsombud mottagit hänvändelse rörande arbetets säkerhet eller sundhet, har han att inom skälig tid giva ombudet besked i frågan.

Har arbetsgivaren utsett ställföreträdare att å hans vägnar handlägga spörsmål rörande arbetets säkerhet och sundhet, skola arbetarna samt yrkesinspektören eller bergmästaren underrättas därom.

Å större arbetsställe bör, där så lämpligen kan ske, bildas en av skyddsombud samt en eller flera företrädare för arbetsledningen sammansatt säkerhetskommitté, som har att verka för säkerhet och sundhet i arbetet. Har säkerhetskommitté bildats, skall underrättelse därom lämnas yrkesinspektören eller bergmästaren.

Skyddsombud och medlem av säkerhetskommitté äga taga del av innehållet i sådan vid arbetsstället befintlig anteckningsbok, varom förmäles i 30 §.

Vid inspektion å arbetsställe, där skyddsombud eller säkerhetskommitté finnes, skall inspektionsförrättaren om möjligt träda i förbindelse med ombudet eller kommittén.

Vederbörande tillsynsorgan är pliktigt att kostnadsfritt tillställa skyddsombud eller säkerhetskommitté avskrift av anvisning, råd eller annat skriftligt meddelande, som avlåtits rörande arbetets säkerhet eller sundhet å arbetsstället.

32 §.

Användes minderårig till arbete, som med förbudet i 10 § första stycket avses och som bedrives i sådan omfattning, att å arbetsstället i regel användas minst tio arbetare, åligger det arbetsgivaren att hava den minderåriges namn, födelseår och födelsedag införda i en särskild förteckning ävensom att vid den minderåriges avgång ur arbetet avföra den minderåriga från förteckningen. Dylik förteckning föres för kalenderår, och skall vid förnyat uppläggande av förteckningen iakttagas, att i densamma införas samtliga minderåriga, som vid årsskiftet kvarstodo i arbetet. Arbetsgivaren är pliktig förvara förteckningen å arbetsstället under ett år utöver det kalenderår förteckningen avser. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å skogsavverknings-, kolnings- eller flottningsarbete.

33 §.

Arbetsgivare, som använder en eller flera minderåriga till arbete, varå 10 § andra stycket äger tillämpning, skall inom fjorton dagar från det han började i arbetet använda dylik arbetskraft därom hos vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare göra skriftlig anmälan ävensom på samma sätt, likaledes inom fjorton dagar, göra anmälan, då han icke vidare i arbetet använder någon minderårig. Äger användandet av sådan arbetskraft rum allenast under viss eller vissa tider av året och kan arbetsgivaren därom på förhand lämna tillförlitlig upplysning, må anmälan, som innehåller sådan upplysning, gälla så länge de anmälda förhållandena fortfarande äga bestånd. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å skogsavverknings-, kolnings- eller flottningsarbete.

Vid beviljande — — — ovan stadgats.

34 §.

Intygsböcker, varom — — — genom pastorsämbetena.

Det åligger — — — eller skolföreståndare.

Enahanda skyldighet — — — skolstyrelsens ordförande.

I intygsboken skall arbetsgivare, vilken använder den minderåriga till arbete, varå 10 § andra stycket äger tillämpning, anteckna företagens namn eller firma, dag då den minderåriga börjar användas i arbetet, det slag av sysselsättning, vartill den minderåriga användes, den tid av dygnet, varunder arbetet för den minderåriga pågår, ävensom den minderåriges avgång ur arbetet eller annan förändring i nu angivna avseenden jämte dag därför.

Ej må — — — minderåriges intygsbok.

Minderårig, som — — — vederbörande besiktningsläkare.

Har den — — — minderåriga själv.

35 §.

En gång varje kalenderår skall vid arbetsställe, där minderåriga användas till arbete, varå 10 § andra stycket äger tillämpning, företagas läkarbesikt-

ning å de minderåriga till utrönande, huruvida sysselsättning, vartill minderårig användes, är för dennes hälsa eller kroppsutveckling menlig. Dylig besiktning må jämväl eljest, då Konungens befallningshavande finner särskilda skäl föreligga att därom förordna, företagas å viss eller vissa av de minderåriga. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å skogsavverknings-, kolnings- eller flottningsarbete.

Det åligger — — — berörda anteckningsbok.

Till förrättande — — — avgiva yttrande.

Vid beviljande — — — vid arbetsstället.

37 §.

Å arbetsställe, varest arbete, som med förbudet i 10 § första stycket avses, på stadigvarande sätt bedrivs i sådan omfattning, att å arbetsstället i regel användas minst tio arbetare, eller beträffande vilket yrkesinspektionens chefsmyndighet finner skäl så föreskriva, skola på lämplig plats finnas anslagna:

a) denna lag jämte de författningar, som innefatta ändring i eller tillägg till densamma eller utfärdats med stöd av lagen och som röra arbetsställen av ifrågavarande slag,

b) uppgift å vederbörande tillsynsorgan och dess postadress samt, därest minderårig sysselsättes å arbetsstället,

c) uppgift å de tider, då för den minderåriga arbetet börjar och slutar, samt huru rasterna för den minderåriga äro anordnade.

Å varje — — — av nöden.

Har yrkesinspektör — — — inom lokalen.

38 §.

1 mom. Råder vid arbetsställe missförhållande i något avseende, varom förmåles i 4 §, 5 § a)—h) eller 6 § eller i någon av Konungen med stöd av 7 § 1 mom. utfärdad, ej jämlikt 52 § särskilt straffbelagd föreskrift, eller som eljest, utan att hänföra sig till 5 § i)—m), inbegripes under 3 §, äger vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare, där för missförhållandets avhjälpande så prövas nödigt, skriftligen förbjuda arbetsgivaren, sedan denne blivit i saken hörd, att efter utsatt skälig tid bedriva visst arbete eller använda viss arbetslokal, maskin, redskap eller annat hjälpmedel eller viss arbetsmetod utan att hava iakttagit visst av yrkesinspektören eller bergmästaren vid förbudets meddelande angivet villkor.

Över dyligt förbud må arbetsgivaren inom fjorton dagar från den dag han därav erhållit del föra klagan hos yrkesinspektionens chefsmyndighet. Vid förbudets meddelande skall givas tillkänna, vad arbetsgivaren har att iakttaga, därest han vill föra sådan klagan.

Förbud, som i första stycket sägs, må jämväl meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

2 mom. Medför missförhållande, varom i 1 mom. första stycket förmåles, synnerlig fara för arbetares liv eller hälsa, skall yrkesinspektören eller

bergmästaren, i stället för att vidtaga åtgärd jämlikt 1 mom. första stycket, därom göra anmälan till yrkesinspektionens chefsmyndighet. Har sådan anmälan gjorts eller här avsett förhållande eljest kommit till chefsmyndighetens kännedom, må chefsmyndigheten, utan att avbida arbetsgivarens yttrande, meddela förbud, som ovan sagts, att träda i kraft omedelbart och gälla tills vidare, intill dess annorlunda förordnas, ävensom, där så finnes påkallat, låta genom polismyndighetens försorg på arbetsgivarens bekostnad vidtaga nödig anordning till säkerställande av förbudets upprätthållande.

3 mom. Är i fall, som i 1 eller 2 mom. avses, fråga om åtgärd beträffande arbetslokal, som arbetsgivaren fått till sig upplåten, bör jämväl upplåtaren höras. Chefsmyndigheten äger att meddela förbud mot upplåtande av lokalen till arbetslokal eller lokal för visst arbete utan att med lokalen vidtagits viss angiven åtgärd.

4 mom. Finner yrkesinspektionens chefsmyndighet, efter framställning av yrkesinspektör eller bergmästare eller eljest, att arbetsgivare åsidosätter något av vad i 5 § i)—m) stadgas, äger chefsmyndigheten, efter arbetsgivarens hörande och, där så finnes lämpligt, samråd med arbetsrådet, meddela honom nödiga föreskrifter till tryggnad av det åsidosatta stadgandets iakttagande.

41 §.

Konungen må — — — §§ avses.

Konungen må ock föreskriva, att, där arbete vid visst arbetsställe finnes vara synnerligen hälsofarligt, arbetsgivaren icke må i arbetet anställa arbetare, med mindre denne vid läkarundersökning befunnits icke förete sjuklighet eller svaghet, som kan anses göra honom särskilt utsatt för den med arbetet förbundna hälsofaran, ävensom att i dylikt arbete sysselsätta arbetare skola underkastas periodiska läkarbesiktningar; och skall i sådant fall vad i 40 § första stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

42 §.

Bryter arbetsgivare mot bestämmelse i 9 § första stycket, 10 § första stycket, 11, 14 eller 16 §, 17 § första stycket eller 19 §, 14 och 19 §§ dock icke såvitt angår arbetsgivares anmälningsskyldighet, eller mot föreskrift, som meddelats med stöd av 35 §, 38 § 4 mom. eller 39 §, straffes med dagsböter. Har förseelsen bestått i eller eljest avsett minderårigs användande till arbete och skett med den minderåriges faders eller målsmans vetenskap och vilja, vare jämväl fadern eller målsmannen förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

Den, som — — — sådan förseelse.

43 §.

Försummar arbetsgivare att fullgöra anmälningsskyldighet, varom stadgas i 14, 19, 20 eller 33 §, eller underlåter han att ställa sig till efterrättelse vad i 9 § andra stycket, 10 § andra stycket, 30, 32 eller 34 §, 36 § andra stycket eller 37 § föreskrives, straffes med dagsböter.

Lag samma — — — stycket föreskrives.

44 §.

Har arbetsgivare eller annan för arbetsgivarens räkning i anmälan enligt 14, 19, 20 eller 33 § eller i förteckning, som föreskrives i 32 §, eller i intygsbok för minderårig mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, straffes med dagsböter, dock ej under fem.

45 §.

Underlåter arbetsgivare att ställa sig till efterrättelse förbud, som meddelats med stöd av 38 § 1 mom. första eller tredje stycket eller 38 § 2 mom., straffes med dagsböter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, med fängelse i högst sex månader. Till samma straff dömes, där upplåtare överträder förbud, som meddelats med stöd av 38 § 3 mom.

Den, som — — — sådan förseelse.

47 §.

Den, som har eller haft att taga befattning med tillsyn å efterlevnaden av denna lag, vare förbjudet att röja yrkeshemlighet och må ej heller, där det ej kan anses påkallat i tjänstens intresse, yppa driftanordning eller affärsförhållande vid arbetsställe, i avseende å vilket han har eller haft att taga sådan befattning. Gör han sig skyldig till dylik förseelse, straffes med dagsböter. Sker det för att göra skada eller begagnar han sig av sin kännedom om yrkeshemligheten, driftanordningen eller affärsförhållandet till egen eller annans fördel, då må till fängelse dömas. Framgår av omständigheterna, att han om yrkeshemligheten, driftanordningen eller affärsförhållandet erhållit kännedom å tid, då han ej hade att taga befattning med tillsyn å efterlevnaden av denna lag, eller att yppandet av driftanordningen eller affärsförhållandet ej kunnat medföra skada för det företag, som bedrevs å arbetsstället, må ansvars- eller ersättningskyldighet icke åläggas honom.

Vad nu — — — om besiktningsläkare.

52 §.

Vid meddelande av föreskrift med stöd av 7 § 1 eller 2 mom. eller 15, 22 eller 41 § må Konungen tillika utsätta straff för förseelse mot föreskriften; dock må sådant straff i intet fall sättas högre än till fängelse i sex månader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Vad i 10 § andra stycket stadgas skall icke utgöra hinder för minderårigs fortsatta användande till arbete, vartill den minderårige i behörig ordning användes vid tiden för denna lags ikraftträdande.

Den i 33 § stadgade skyldigheten att göra anmälan om användande av minderårig arbetskraft skall av arbetsgivare, som vid tiden för denna lags ikraftträdande använder sådan arbetskraft till industriellt arbete av den om-

fattning, att å arbetsstället i regel användas mindre än tio arbetare, fullgöras inom fjorton dagar från nämnda tid.

Överträder arbetsgivare eller upplåtare förbud, som meddelats med stöd av 38 § 1 mom. äldre lydelsen, skall, om sådan förseelse ägt rum efter det denna lag trätt i kraft, vad i 45 § nya lydelsen är stadgat äga tillämpning. Bryter arbetsgivare mot föreskrift, som meddelats med stöd av 38 § 2 mom. äldre lydelsen, skall, om sådan förseelse ägt rum efter det denna lag trätt i kraft, vad i 42 § nya lydelsen är stadgat äga tillämpning.

2) Lag

om ändrad lydelse av 6—8 §§ skogshärbärgeslagen den 21 maj 1937 (nr 268).

Härigenom förordnas, att 6—8 §§ skogshärbärgeslagen den 21 maj 1937 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

6 §.

Å arbetsställe, som i denna lag avses, bör bland arbetarna utses ett eller flera skyddsombud att till vederbörande inspektionsförrättare framföra arbetarnas önskemål beträffande härbärke eller stall. Val av skyddsombud förrättas av arbetarna eller på framställning av dem av facklig organisation, genom vilken de närmast kunna anses företrädna. Om dylikt val skall underrättelse lämnas arbetsgivaren samt skogs- och flottledsinspektören.

Skyddsombud må icke hindras att fullgöra sina uppgifter.

Vid inspektion å arbetsställe, där skyddsombud finnes, skall inspektionsförrättaren om möjligt träda i förbindelse med ombudet.

Vederbörande tillsynsorgan är pliktigt att kostnadsfritt tillställa skyddsombud avskrift av anvisning, råd eller annat skriftligt meddelande, som avlåtits rörande härbärke eller stall vid arbetsstället.

7 §.

1 mom. Underlåter arbetsgivare att ställa sig till efterrättelse föreskrifterna i 1, 2 eller 3 §, äger skogs- och flottledsinspektören, där så provas nödigt, skriftligen förbjuda arbetsgivaren, sedan denne blivit i saken hörd, att efter utsatt skäligen tid använda visst härbärke eller stall eller bedriva visst arbete utan att hava vidtagit av skogs- och flottledsinspektören vid förbudets meddelande angivna åtgärder.

Över dylikt förbud må arbetsgivaren inom fjorton dagar från den dag han därav erhållit del föra klagan hos yrkesinspektionens chefsmyndighet. Vid förbudets meddelande skall givas tillkänna, vad arbetsgivaren har att iakttaga, därest han vill föra sådan klagan.

Förbud, som i första stycket sägs, må jämväl meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

2 mom. Är i fall, då arbetsgivare underlåter att ställa sig till efterrättelse föreskrifterna i 1, 2 eller 3 §, synnerlig olägenhet för handen, skall skogs- och flottledsinspektören, i stället för att vidtaga åtgärd jämlikt 1 mom. första stycket, därom göra anmälan till yrkesinspektionens chefsmyndighet. Har sådan anmälan gjorts eller här avsett förhållande eljest kommit till chefsmyndighetens kännedom, må chefsmyndigheten, utan att avbida arbetsgivarens yttrande, meddela förbud, som ovan sagts, att träda i kraft omedelbart och gälla tills vidare, intill dess annorlunda förordnas, ävensom, där så finnes påkallat, låta genom polismyndighetens försorg på arbetsgivarens bekostnad vidtaga nödig anordning till säkerställande av förbudets upprätthållande.

3 mom. Är i fall, som i 1 eller 2 mom. avses, fråga om åtgärd beträffande härbärke eller stall, som arbetsgivaren fått till sig upplåtet, bör jämväl upplåtaren höras. Chefsmyndigheten äger att meddela förbud mot upplåtande av härbärgets för inkvartering av arbetare eller av stallet för inhysande av hästar utan att med härbärgets eller stallet vidtagits viss angiven åtgärd.

8 §.

Underlåter arbetsgivare att ställa sig till efterrättelse förbud, som meddelats med stöd av 7 § 1 mom. första eller tredje stycket eller 7 § 2 mom., straffes med dagsböter, dock ej under tio, eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, med fängelse i högst sex månader. Till samma straff dömes, där upplåtare överträder förbud, som meddelats med stöd av 7 § 3 mom.

Den, som — — — sådan förseelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Överträder arbetsgivare eller upplåtare förbud, som meddelats med stöd av 7 § äldre lydelsen, skall, om sådan förseelse ägt rum efter det denna lag trätt i kraft, vad i 8 § nya lydelsen är stadgat äga tillämpning.

3) L a g

angående ändrad lydelse av 9 § 7 mom. lagen den 16 maj 1930 (nr 138)
om arbetstidens begränsning.

Härigenom förordnas, att 9 § 7 mom. lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

9 §.

7 mom. Vid handläggning av annat på arbetsrådet ankommande ärende rörande förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare än sådant, som avses

i 5 § 5 mom. eller 10 § 2 mom., bör rådet i regel ej blott bereda vederbörande arbetsgivare och arbetare tillfälle att yttra sig utan även på lämpligt sätt söka samråd med representanter för arbetsgivare och arbetare inom verksamhetsområdet i fråga. Beslut, som avses i 7 § 4 mom., skall, såvitt möjligt, fattas efter samråd med yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Till utredning — — — protokoll däröver.

Kostnaderna för — — — meddelas avgiftsfritt.

Denna lag träder i kraft omedelbart efter utfärdandet.

I samband med förevarande proposition har utskottet till behandling förehått en i anledning av densamma inom andra kammaren väckt motion, nr 464, i vilken herr *Nordström* i *Kramfors m. fl.* hemställt, att riksdagen för sin del ville besluta att antaga propositionen med vissa tillägg eller förändringar. Sålunda skulle i 31 § lagen om arbetarskydd införas: »Företager arbetsgivare, eller låter han genom annan företaga trakassering eller utövande av represalier av något slag mot valt skyddsombud för yttrande eller handling denne gjort i egenskap av skyddsombud straffas detta i enlighet med vad som säges i paragraf 45.» Vidare skulle i 45 § samma lag tillfogas: »Vidtages åtgärder mot valt skyddsombud, på sätt som omförmäles i paragraf 31, straffas den skyldige enligt bestämmelserna i denna paragrafs första stycke.» Motionärerna hava slutligen hemställt, att därest dessa ändringsförslag vunne riksdagens bifall, nödvändiga förändringar måtte vidtagas i andra tillämpliga lagrum.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i propositionen framlagda lagförslaget, ävensom i fråga om de skäl, som motionärerna andragit till stöd för sina yrkanden, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen och motionen.

Med stöd av Kungl. Maj:ts den 16 april 1937 givna bemyndigande har chefen för socialdepartementet tillkallat vissa sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande effektivisering av yrkesinspektionen. De sakkunniga, som antagit benämningen 1937 års arbetarskyddskommitté, hava den 30 december 1937 avgivit betänkande med förslag i ämnet (statens off. utredn. 1937: 52). Sedan yttranden över de i betänkandet framlagda förslagen inhämtats, hava förslagen varit föremål för överarbetning inom socialdepartementet. I den föreliggande propositionen hava till behandling upptagits de spörsmål, som kunna föranleda ändringar av arbetarskyddslagen. Enligt departementschefens mening borde i förevarande sammanhang jämväl vidtagas åtgärder för åstadkommande dels av vissa av ändringar i arbetarskyddslagen betingade ändringar i skogshärbärgeslagen den 21 maj 1937, dels ock av viss formell jämkning i lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning. Spörsmålet om yrkesinspektionens organisation samt därmed

sammanhängande anslagsfrågor hava upptagits till behandling i propositionen nr 231. De däri framlagda förslagen, som syfta till en effektivisering av yrkesinspektionen, hava tillstyrkts av statsutskottet i dess av riksdagen godkända utlåtande nr 110, till vilket utskottet får hänvisa.

I förevarande sammanhang må jämväl erinras om det genom propositionen nr 139 till årets riksdag framlagda förslaget om inrättande av ett statens institut för folkhälsan med uppgifter bland annat på yrkeshygienens område. På förslag av statsutskottet (utlåtande nr 109) har riksdagen bifallit nämnda proposition.

I. Ändringar i arbetarskyddslagen.

I propositionen (sid. 16—24) har under rubrikerna »Anmälan om nya företag» och »Förhandsgranskning av byggnadsplaner» redogjorts för vissa av 1937 års arbetarskyddskommitté framlagda förslag, vilka föredragande departementschefen, statsrådet Möller, ansett sig icke för närvarande kunna tillstyrka. Vid redogörelsen för de nu till behandling föreliggande förslagen om ändringar i arbetarskyddslagen kommer utskottet att följa den indelning av ämnet, som iakttagits i propositionen.

A. Tillverkares och försäljares skyldigheter beträffande skydd å maskiner och dylikt.

I propositionen har å sid. 24—27 lämnats en historik rörande detta spörsmål samt redogjorts för gällande rätt i förevarande hänseende ävensom för kommittéförslaget och de däröver avgivna remissyttrandena. Härutinnan anholder utskottet att få hänvisa till propositionen.

Föredragande departementschefen har i propositionen erinrat om att Kungl. Maj:t visserligen enligt 7 § 2 mom. arbetarskyddslagen hade befogenhet att utfärda bestämmelser rörande förbud mot överlåtelse eller upplåtelse till begagnande av visst slag av maskin eller redskap, som icke vore i ett ur skyddssynpunkt tillfredsställande skick. Ett mera allmänt stadgande om förpliktelse för nyss omnämnda tillverkare och försäljare att medverka till skyddslagstiftningens genomförande i praktiken skulle emellertid enligt departementschefens mening säkerligen hava en uppgift att fylla. I arbetarskyddslagen borde med hänsyn härtill införas ett stadgande av innehåll, att det skulle åligga tillverkare och försäljare av maskiner eller redskap att tillse, att dessa vore försedda med nödiga skyddsanordningar och även i övrigt erbjöde betryggande säkerhet mot olycksfall. Stadgandet syntes dock icke böra inskränkas till att avse endast sådana fall, då leverans skedde till arbetsföretag, varå lagen ägde tillämpning. Ett stadgande av angiven innebörd borde icke lämpligen förbindas med en ansvarsbestämmelse. Stadgandets förefintlighet i lagen kunde, fastän straffsanktion saknades, förväntas komma att få avsevärd betydelse.

B. Bestämmelser för tryggande av arbetarskyddslagens genomförande.

En historik i detta ämne samt redogörelse för därutinnan gällande bestämmelser, kommittéförslaget i denna del och däröver avgivna yttranden återfinnas å sid. 28—34 i propositionen. Å sid. 34 i denna hava tillika lämnats vissa statistiska uppgifter av intresse i detta sammanhang. Utskottet anhallar att i dessa hänseenden få hänvisa till propositionen. Här må endast erinras om att i två vid 1937 års riksdag väckta motioner (I: 126 av herr Strömberg och II: 226 av fröken Hesselgren) hemställdes, att riksdagen ville besluta om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning, på vad sätt ett vitesförfarande skulle kunna införas i arbetarskyddslagen i syfte att ernå ett mera effektivt genomdrivande av dess bestämmelser angående olycksfall och ohälsa.

Andra lagutskottet hemställde i sitt över motionerna avgivna utlåtande (nr 15), att riksdagen måtte anhålla om utredning rörande införande av ett vitesförfarande i arbetarskyddslagen. Riksdagen biföll denna hemställan.

Riksdagens skrivelse i ämnet överlämnades av Kungl. Maj:t till 1937 års arbetarskyddskommitté för att tagas i övervägande vid fullgörandet av dess uppdrag.

Föredragande departementschefen har framhållit, att arbetarskyddskommittén funnit det ifrågasatta vitesförfarandet olämpligt och i stället — i viss överensstämmelse med förslag, som framförts i 1929 års internationella rekommendation angående förebyggande av olycksfall i arbete — förordat utvägen, att de befogenheter, som för närvarande tillkomme yrkesinspektionens chefsmyndighet enligt 38 § 1 mom. första stycket, skulle överlämnas till yrkesinspektörer och bergmästare. Undantag skulle dock göras för det särskilda förfarandet vid synnerlig fara. Departementschefen anslöt sig i huvudsak till kommitténs förslag i förevarande hänseende. Då de åtgärder, som ett förbud eller föreläggande avsåge att framtvinga, mången gång kunde vara tämligen obetydliga, måste det anses föga lämpligt, att yrkesinspektörerna, såsom nu vore fallet, skulle vara nödsakade att vända sig till chefsmyndigheten för utverkande av förbud. Å andra sidan borde ifrågavarande befogenheter med hänsyn till det föreslagna straffansvaret för underlåtenhet att ställa sig meddelat förbud eller föreläggande till efterrättelse tillkomma allenast de främsta av yrkesinspektionens befattningshavare. Anledning syntes departementschefen icke föreligga till antagande, att det nuvarande förtroende-fulla samarbetet emellan yrkesinspektörer och arbetsgivare skulle rubbas genom införandet av dylika befogenheter för yrkesinspektörerna och bergmästarna, och någon domsrätt för dessa kunde det icke sägas vara fråga om. Att märka vore vidare den viktiga bestämmelsen om rätt att föra klagan hos chefsmyndigheten. I några yttranden hade föreslagits, att de kommunala tillsynsorganen skulle tillerkännas samma befogenheter som ifrågasatts för yrkesinspektörerna. En så avsevärd utvidgning utöver kommitténs förslag vore departementschefen icke beredd att för närvarande tillstyrka. Vid den all-

männas revision av arbetarskyddslagen, som han hade under övervägande, syntes emellertid även detta spörsmål böra upptagas till behandling.

C. Läkarundersökning och läkarbesiktning av minderåriga.

Utskottet tillåter sig att hänvisa till den redogörelse för gällande bestämmelser samt kommittéförslaget och de däröver avgivna yttrandena, som lämnats å sid. 36—38 i propositionen.

Föredragande departementschefen har i förevarande hänseende framhållit, att de större arbetsplatserna numera ofta överträffade de mindre i fråga om renlighet, ljus, luftväxling, uppvärmning och annat sådant, som för den allmänna hygien vore av största betydelse. Dyliga hygieniska företräden syntes mer än väl uppväga den större psykiska påfrestning, som arbetet å en större arbetsplats ofta ansåges innebära. Vid sådant förhållande syntes det oegentligt att vidare upprätthålla skillnaden i kontrollhänseende mellan de större och de mindre arbetsplatserna, vilken medförde, att den, som på grund av sjuklighet eller svag kropps-konstitution vägrades arbete å en större arbetsplats, kunde erhålla likartad anställning å en mindre sådan. Departementschefen tillstyrkte därför i princip kommitténs förslag om borttagande av denna skillnad. Kommittén hade emellertid begränsat sitt förslag i två hänseenden. Dels avsåge förslaget endast det rent industriella arbetet och dels syntes förslaget icke innefatta ändring av bestämmelserna i 10 § andra stycket rörande läkarundersökning av minderårig före anställningen. Då erinringar mot förstnämnda begränsning icke gjorts i något av remissyttrandena, tillstyrkte departementschefen densamma. Måhända skulle det enligt hans mening medföra vissa svårigheter, om man föreskrev läkarbesiktning å minderåriga inom den i liten skala och då ofta endast tillfälligtvis bedrivna byggnads- och transportverksamheten. Däremot bjöde konsekvensen, att en utsträckning av föreskriften om kontinuerliga läkarbesiktningar å redan anställda minderåriga kompletterades med en motsvarande utsträckning av föreskriften om läkarundersökning av minderåriga före anställningen. 10 § andra stycket borde därför ändras i enlighet med det nu anförda. Av en sådan ändring syntes följa, att jämväl åtskilliga andra paragrafer i lagen borde undergå jämkning. Kommitténs förslag innebure vidare, att uppdraget att förordna besiktningsläkare skulle överflyttas från länsstyrelsen till medicinalstyrelsen samt att förordnande att vara besiktningsläkare skulle gälla för tre år och avse visst av medicinalstyrelsen till gränserna fastställt område. Rörande lämpligheten härav hyste departementschefen dock en viss tvekan. I varje fall syntes detta spörsmål böra göras till föremål för ytterligare utredning, bland annat i fråga om lämplig distriktsindelning. Detsamma gällde enligt departementschefens mening kommitténs förslag om rätt för besiktningsläkare att i vissa fall erhålla biträde av distriktssköterska.

D. Obligatoriska läkarundersökningar av arbetare i vissa hälsofarliga arbeten.

I propositionen har å sid. 40—48 redogjorts för de i ämnet gällande bestämmelserna, för verkställda utredningar i förevarande hänseende samt för innehållet i avgivna yttranden. Till denna redogörelse får utskottet hänvisa.

Föredragande departementschefen har framhållit, att en medicinsk kontroll över de i hälsofarligt arbete sysselsatta arbetarna ur olika synpunkter vore synnerligen önskvärd. Främst skulle man därigenom kunna på ett tidigt stadium bereda möjlighet till lämplig vård och behandling åt de arbetare, vilka, sig själva ovetande, i följd av arbetet redan blivit sjuka. Man skulle vidare kunna från arbetet utestänga sådana personer, vilka på grund av sin kropps-konstitution vore särskilt utsatta för den med arbetet förbundna hälsofaran. Slutligen skulle genom kontrollåtgärderna kunna hopbringas ett värdefullt material för fortsatta vetenskapliga undersökningar rörande yrkessjukdomarna och de lämpligaste sätten för deras bekämpande. En begränsning av kontrollen vore emellertid nödvändig. Det på ifrågavarande område föreliggande förslaget ginge i korthet ut på att Kungl. Maj:t i lag bemyndigades att, i den mån så funnes påkallat, utfärda föreskrifter angående obligatorisk läkarundersökning av arbetare före anställning i hälsofarligt arbete och sedermera periodvis. Enligt förslaget vore det avsett, att sådana föreskrifter åtminstone till en början endast skulle gälla i fråga om arbete, som medförde fara för uppkomst av blyförgiftning eller silikos, samt att undersökningarna skulle begränsas till sådana företag, där på grund av mindre goda skyddsanordningar eller eljest sjukdomsriskens visat sig särskilt framträdande. Emellertid syntes det vara lämpligt att åt Kungl. Maj:t giva fria händer att, i den mån behov och möjlighet visades föreligga, utvidga området för dessa undersökningar. En dylik utvidgning borde emellertid ske med försiktighet. Vad anginge det närmare innehållet i den förordade fullmaktslagstiftningen syntes Kungl. Maj:t böra äga föreskriva, att, där arbete vid visst arbetsställe funnes vara synnerligen hälsofarligt, arbetsgivaren icke finge i arbetet anställa arbetare, utan så vore, att denne vid läkarundersökning befunnits icke förete sjuklighet eller svaghet, som kunde anses göra honom särskilt utsatt för den med arbetet förbundna hälsofaran, ävensom att i dylikt arbete sysselsatta arbetare skulle underkastas periodiska läkarbesiktningar. Kungl. Maj:t skulle alltså kunna stadga förbud mot att börja ett hälsofarligt arbete men icke förbud mot att fortsätta ett redan påbörjat dylikt arbete. Att hindra någon från att antaga en arbetsanställning kunde knappast anses utgöra ett så kraftigt ingrepp i den personliga friheten som att frångå någon en redan innehavd anställning. Så länge den föreslagna lagstiftningen vore avsedd att tillämpas allenast inom området för yrkessjukdomsförsäkringen, kunde man med säkerhet förvänta, att försäkringsinrättningen eller arbetsgivaren i eget intresse vidtog åtgärder för avlägsnande från det farliga arbetet av en arbetare, som av läkaren förklarats icke vidare böra delta i detsamma. Den möjlighet till ersättning från försäkringsinrättningen, som enligt 4 § yrkessjukdomsförsäk-

ringslagen föreläge för arbetaren, skulle slutligen kunna tillspillogivnas, därest denne genom offentlig myndighets beslut avstängdes från det farliga arbetet. Det vore ju då icke på anmodan av försäkringsinrättningen, som han avhölle sig från arbetet. Bemyndigandet för Kungl. Maj:t borde även innefatta rätt att utfärda närmare föreskrifter rörande läkarundersökning och läkarbesiktning samt att fastställa taxa å gottgörelse för sådan undersökning och besiktning. Beträffande frågan, i vilken form fullmaktslagstiftningen lämpligen borde meddelas, uttalade departementschefen, att den ifrågasatta regleringen avsåge en typisk arbetarskyddsfråga. Man syntes kunna välja mellan att infoga ifrågavarande bestämmelser antingen i 7 eller i 41 § arbetarskyddslagen. Härutinnan funne departementschefen det senare alternativet vara att föredraga, främst av den anledningen, att i 41 § redan stadgades rätt för Kungl. Maj:t att föreskriva periodiska läkarbesiktningar (å minderåriga) i farliga yrken.

E. Skyddsombud och säkerhetstjänst.

En historik i detta ämne samt redogörelse för gällande lagstadganden, för kommittéförslaget i förevarande del samt för innehållet i däröver avgivna yttranden har lämnats å sid. 52—58 i propositionen. Utskottet anhåller att få hänvisa härtill.

Här må emellertid erinras om att herr Senander m. fl. i en vid 1937 års riksdag väckt motion, II: 44, hemställt om införande i arbetarskyddslagen av stadganden av samma sakliga innehåll som de i den nu föreliggande motionen föreslagna.

Andra lagutskottet erinrade i utlåtande (nr 16) över motionen i denna del, att ombud för arbetarna i frågor rörande arbetets säkerhet eller sundhet dittills blivit utsedda endast vid förhållandevis få arbetsställen. Det syntes dock icke ofta hava förekommit, att arbetarna på grund av farhågor för obehag från arbetsgivarens sida varit mindre benägna att utse sådana ombud. På de arbetsområden, där arbetarna vore organiserade, syntes deras intressen i här avsedda frågor i stället bevakas av vederbörande fackföreningar eller verkstadsklubbar. Givetvis vore det av vikt, att arbetarnas företrädare icke bleve utsatta för trakasserier i anledning av sina åtgöranden härvidlag. Att till skydd för ombuden införa en särskild straffbestämmelse syntes dock icke vara behöfligt och ur många synpunkter möta svårigheter.

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd, och riksdagen biföll denna hemställan.

Föredragande departementschefen har i den föreliggande propositionen framhållit, att gällande bestämmelser i 31 § angående utseende av ombud för arbetarna att företräda dem i frågor rörande arbetets säkerhet eller sundhet icke innefattade något tvång för arbetarna att utse ombud utan allenast en uppmaning till dem att vid vissa större arbetsställen företaga val av sådant. Samtidigt hade emellertid förklarats, att något hinder att utse ombud vid andra arbetsställen icke föreläge. Av flera skäl hade val av sådana ombud

hittills icke ägt rum i större utsträckning. Vid 1937 års utgång utgjorde antalet arbetsställen, där skyddsombud utsetts, 2,884. Ombudsinstitutionen syntes emellertid hava en viktig mission att fylla för höjande av skyddsarbetets effektivitet. Med hänsyn härtill syntes det kunna ifrågasättas, om icke nämnda institution borde, åtminstone i viss utsträckning, göras obligatorisk. En sådan anordning syntes emellertid kräva såsom förutsättning, att i lagen infördes ett stadgande rörande skydd för ombuden mot trakasseri från arbetsgivarnas sida, låt vara att sådant trakasseri endast i undantagsfall torde behöva befaras. Avgörandet av eventuella trakasserimål borde emellertid enligt departementschefens mening tillkomma arbetsdomstolen. Ett överförande till nämnda domstol av en sådan till arbetarskyddslagens rättsområde hörande art av mål syntes emellertid icke böra vidtagas utan en allsidig utredning av därmed sammanhängande spörsmål — en utredning, som i förevarande sammanhang icke blivit verkställd. Frågan syntes därför — liksom vissa andra spörsmål — få bliva en arbetsuppgift vid den planerade utredningen rörande en revision av arbetarskyddslagen. Ehuru departementschefen ansåge, att ett stadgande rörande skydd för ombuden mot trakasseri från arbetsgivarnas sida borde införas, ämnade han med hänsyn till det nyss anförda icke nu föreslå bestämmelser därom. Till stöd för ombuden syntes dock böra införas ett stadgande i lagen, att ombuden icke skulle få hindras att fullgöra sina uppgifter. Då val av arbetarombud — vilka lämpligen kunde benämnas skyddsombud — icke för närvarande borde göras obligatoriskt, hade departementschefen ej något att invända mot kommitténs förslag att borttaga den nu gällande begränsningen i fråga om omfattningen av de företag, vid vilka skyddsombud borde utses. Uppmaningen att utse skyddsombud syntes dock icke böra avse andra arbetsställen än sådana, varest på stadigvarande sätt bedreves arbete, som avsåges med förbudet i 10 § första stycket. I första hand borde arbetarna å arbetsplatsen själva utse skyddsombud. Därest så ej skedde, syntes på framställning av dem den fackliga organisation, genom vilken de närmast kunde anses företrädade, få rätt att utse ombud. Hade val av skyddsombud ägt rum, torde böra stadgas skyldighet att göra anmälan härom till arbetsgivaren ävensom till vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare. Fall förekomme givetvis, då uppgifter rörande arbetets säkerhet och sundhet å arbetsplatsen ombesörjdes av en ställföreträdare för arbetsgivaren. I sådana fall skulle lämpligen arbetarna ävensom yrkesinspektören eller bergmästaren underrättas om vem som vore ställföreträdare. Genom den skyddsverksamhet, som utförts av s. k. säkerhetskommittéer, hade, enligt vad erfarenheten visat, mycket goda resultat uppnåtts. Med hänsyn härtill föresloges, att i lagen intoges en anvisning om att dylik kommitté borde utses vid större arbetsställen, där så lämpligen kunde ske. Hade säkerhetskommitté bildats, borde underrättelse därom lämnas yrkesinspektören eller bergmästaren. Inspektionsförrättare skulle enligt departementschefens mening om möjligt träda i förbindelse med skyddsombud eller säkerhetskommitté vid arbetsställe, som inspekterades. Då något mera avsevärt besvär icke torde förorsakas inspektionsmyndigheterna av en skyldighet att, i samband med att

meddelande rörande arbetets säkerhet eller sundhet på arbetsstället avlättes, taga och översända avskrift därav till skyddsombud eller säkerhetskommitté, biträdde departementschefen härutinnan arbetarskyddskommitténs förslag. Därjämte syntes i lagen böra införas ett kompletterande stadgande, varigenom skyddsombud och medlem av säkerhetskommitté berättigades att taga del av sådan anteckningsbok, varom förmäldes i 30 §.

I motionen II:464 har herr *Nordström* i Kramfors *m. fl.* hemställt om införande i arbetarskyddslagen av vissa stadganden rörande skydd för arbetarombuden mot trakasserier från arbetsgivarnas sida. Beträffande det närmare innehållet av detta yrkande får utskottet hänvisa till vad ovan anförts.

I samband med den i propositionen (sid. 60—64) lämnade detaljmotiveeringen till de paragrafer i arbetarskyddslagen, vilka beröras av de i det föregående återgivna ändringsförslagen, har till behandling upptagits jämväl ett förut icke berört spörsmål rörande ändring av 23 §. Ur denna paragraf skulle enligt propositionen utmönstras vissa detaljbestämmelser, vilka lämpligen borde hava sin plats i en av Kungl. Maj:t utfärdad författning i ämnet, och därjämte vidtagas en ändring, syftande till att bereda den kvinnliga yrkesinspektionen möjlighet att enligt lagen utöva tillsyn även å arbete, i vilket icke enbart kvinnor användes. Vidare har föreslagits en skärpning av bestämmelserna i 28 § om förbud i vissa fall för personal vid yrkesinspektionen att taga befattning med företag, som äro underkastade tillsyn enligt lagen. Slutligen hava förordats fristående ändringar av formell natur i några paragrafer.

II. Ändringar i skogshärbärgeslagen.

Uti skogshärbärgeslagen av den 21 maj 1937 (nr 268) hava i 5—11 §§ upptagits motsvarighet till vissa stadganden i arbetarskyddslagen. Nu föreslagna ändringar i sistnämnda lag beröra några av dessa stadganden. Det har syntes departementschefen lämpligt att bibehålla de båda lagarna i huvudsaklig överensstämmelse med varandra.

De paragrafer i skogshärbärgeslagen, vari med hänsyn till det nyss anförda ändring skulle vara erforderlig — 6, 7 och 8 §§ — motsvara 31, 38 och 45 §§ i arbetarskyddslagen. I 6 § hava införts bestämmelser om att val av skyddsombud under vissa förutsättningar kan förrättas av facklig organisation samt att skyddsombuden icke få hindras att fullgöra sina uppgifter. Däremot hava bestämmelser rörande säkerhetskommitté icke ansetts böra införas i skogshärbärgeslagen.

III. Ändring i lagen om arbetstidens begränsning.

Den föreslagna ändringen av 9 § 7 mom. första stycket i lagen den 16 maj 1930 (nr 138) om arbetstidens begränsning är betingad av att riksförsäkrings-

anstalten från och med den 1 januari 1938 i stället för socialstyrelsen är yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Utskottet.

I likhet med föredragande departementschefen anser utskottet erforderligt, att en omarbetning och komplettering i vissa hänseenden av gällande lag om arbetarskydd kommer till stånd. De i nu ifrågavarande proposition föreslagna ändrade och nya bestämmelserna synas utskottet väl avvägda och ägnade att bidra till genomförande av ett mera verksamt arbetarskydd. Utskottet har sålunda icke något att erinra mot de genom propositionen framlagda förslagen. I den mån ytterligare förbättringar kunna vara erforderliga, torde sådana kunna uppnås vid den översyn av lagstiftningen på området, som enligt departementschefens mening snart bör verkställas.

I motionen II: 464 har hemställts, att i arbetarskyddslagen måtte införas bestämmelser om straff för arbetsgivare, som trakasserar eller övar represalier mot skyddsombud. Departementschefen, som i propositionen tagit ställning till frågan härom, har uttalat, att ett stadgande rörande skydd för ombuden mot trakasseri från arbetsgivarnas sida enligt hans mening borde införas men att vissa därmed sammanhängande spörsmål borde göras till föremål för ytterligare utredning vid den av honom planerade lagrevisionen. Med hänsyn därtill ämnade han icke nu föreslå bestämmelser i angivna hänseende men förordade införande i 31 § i lagen av förbud mot att hindra ombuden att fullgöra sina uppgifter. I anslutning till det anförda vill utskottet framhålla, att det måste anses vara ett gemensamt intresse för arbetsgivarna och arbetarna, att skyddet för de senare mot olycksfall och ohälsa göres så effektivt som möjligt. Skyddsombud eller säkerhetskommittéer hava visserligen hittills icke allmänt blivit utsedda, men utvecklingen på detta område har otvivelaktigt under senare år gått framåt, och de i propositionen föreslagna bestämmelserna synas utskottet ägnade att främja denna utveckling. Såsom departementschefen förutsatt torde det i motionen berörda spörsmålet böra upptagas till övervägande vid den ifrågasatta lagrevisionen. Utskottet kan därför icke tillstyrka motionen.

I propositionen har föreslagits, att i lagen skall införas stadgande om skyldighet för tillsynsorgan att tillställa skyddsombud eller säkerhetskommitté avskrift av anvisning, råd eller annat skriftligt meddelande, som avlåtits rörande arbetets säkerhet eller sundhet å arbetsstället. Bestämmelse härom återfinnes i 31 § sista stycket. Med hänsyn bland annat till sådana fall, då ett flertal skyddsombud äro utsedda å samma arbetsställe, torde det kunna bliva erforderligt att i administrativ ordning meddela vissa anvisningar rörande tillämpningen av detta stadgande.

Utskottet har icke funnit skäl till erinran mot de i propositionen föreslagna ändringarna i skogshärbärgeslagen, syftande till att i de avseenden, om vilka nu är fråga, bringa densamma i huvudsaklig överensstämmelse med arbetarskyddslagen, och ej heller mot den ifrågasatta formella jämkningen i lagen om arbetstidens begränsning.

Under hänvisning till vad ovan anförts får utskottet hemställa,

A. att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas;
samt

B. att motionen II:464, i den mån den icke blivit besvarad genom vad utskottet under A. hemställt, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 maj 1938.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman*, *Linder**, *P. Sandström*, *Heiding*, *Västberg**, *Olof Carlsson*, *Wistrand* och *Elon Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Hage*, *Olovson*, *Pettersson** i Hällbacken, *Sandström* i Härnösand, *Thorell*, *Gardell* och *Hansson** i Örebro samt fröken *Hesselgren*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
